

Nooshi Dadgostar 12 april 2022 i SvD

V: Nato riskerar att dra in Sverige i konflikter

Ett Natomedlemskap riskerar att dra in oss i konflikter som vi annars inte skulle valt att delta i. Att bibehålla nationell handlingsfrihet och egen beslutsmyndighet är det tryggaste alternativet för Sverige, skriver Nooshi Dadgostar med flera.

En enig riksdag har beslutat att kraftfullt stärka det militära försvaret i spåren av Rysslands folkrättsvidriga invasionskrig i Ukraina. Vänsterpartiet kommer också fortsättningsvis vara villigt att göra de förstärkningar av både det militära och civila försvaret som behövs. Försvarsbeslutet räcker dock inte och därför lägger vi nu fram ett fempunktsprogram för ett tryggt och militärt alliansfritt Sverige.

Både Rysslands krig och coronapandemin har visat att det svenska samhället är alltför sårbart, att avgörande verksamheter saknar tillräckliga resurser och att vi tappat kontrollen över centrala samhällsfunktioner. Det är dags att ta politiskt ansvar för ett motståndskraftigt och tryggt samhälle. Då krävs såväl försvarssatsningar som ett slut på marknadsliberal naivitet.

Det var ett misstag av flera regeringar att banta ner Försvarsmakten från ett invasionsförsvaret till ett smalt, utlandsinsatsinriktat insatsförsvaret. Den tidigare alliansregeringen drev också igenom, med tre rösters marginal, att värnplikten i praktiken avskaffades.

Nu vill Moderaterna göra samma sak igen. Med minsta möjliga riksdagsmarginal vill partiet avskaffa alliansfriheten, en säkerhetspolitisk linje som tjänat Sverige väl genom decennier. Liberalerna har gått ännu längre och sade sig nyligen vilja skicka in en ansökan till kärnvapenalliansen Nato

redan nu, för att ”stresstesta Socialdemokraterna”. Det är en hårresande ansvarslös inställning till rikets säkerhet.

Ett Natomedlemskap är ett mycket långtgående beslut. Medlemskap innebär ett förpliktigande för Sverige att bistå annat angripet Natoland så att vi dras in i militära konflikter. Decennier av svensk militär alliansfrihet skulle plötsligt upphöra. Sådana avgörande beslut bör inte hastas fram. Särskilt i det nuvarande säkerhetspolitiska läget, där analyser av framtiden mer än vanligt bygger på antaganden och innehåller stora osäkerhetsfaktorer.

Skulle ett Natobeslut stressas fram eller tas med minsta möjliga riksdagsmarginal är risken uppenbar att det urholkar den långsiktiga trovärdigheten för svensk säkerhets- och försvarspolitik. Det gäller särskilt om vissa Nato-förespråkare i syfte att förminska frågan håller fast vid sin uppfattning att Sverige inte behöver respektera Natos artikel fem och bistå ett angripet Natoland.

Ett Natomedlemskap riskerar att dra in oss i konflikter som vi annars inte skulle valt att delta i. De säkerhetspolitiska utmaningarna kan förändras snabbt, som vi nu ser, och vi vet inte hur de kommer se ut nästa decennium. Att bibehålla nationell handlingsfrihet och egen beslutsmakt är det tryggaste alternativet i en snabbt föränderlig värld.

Den handlingsfriheten ska vi använda nu, för det redan fattade beslutet om ökat försvarsanslag är nödvändigt men inte tillräckligt.

- Sverige måste fördjupa och bygga vidare på internationella samarbeten med demokratier som delar Sveriges grundläggande värderingar. Framför allt gäller det våra nordiska grannländer och andra europeiska länder.
- Vi måste återuppbygga en stark, men också flexibel försvarsmakt. Det finns en rad viktiga vägval att göra. Högteknologiska vapensystem har sin plats – men är också dyra och binder upp stora personella resurser. De bygger även in ett mått av svaghet eftersom de kräver att långa logistikkedjor
- fungerar. Motpolen är ett mycket decentraliserat system, där fokus ligger på territorialförsvar och basen utgörs av relativt självgående grupper med stor lokalkännedom. Vänsterpartiet menar att båda pusselbitarna behövs. Vi vill se en försvarsmakt som har tillräckliga resurser i form av officerare, anställda soldater och utbildningsorganisation för att snabbt kunna utbilda fler värnpliktiga.
- Vi måste ta tillbaka kontrollen över det civila försvaret. Det gäller allt från matproduktion, beredskapslager och sjukvård, till transport- och it-infrastruktur. Coronakommissionen visade på en underdimensionerad välfärd, att marknadsexperimentet i praktiken gjort

delar av välfärden ostyrbar och att nödvändiga buffertar för att hantera kriser skurits bort. I samma anda har tunnelbanan i vår huvudstad lagts på entreprenad till kinesiska staten, och ett regimnära kinesiskt företag har fått ta över säkerhetskontrollerna på vår största flygplats Arlanda. Kritisk infrastruktur ska inte kunna läggas på entreprenad på det sättet.

- Vi måste ta tillbaka kontrollen över energin. Vänsterpartiet skrev i en debattartikel redan före invasionskriget i Ukraina: *”Vårt elpris är i dag helt beroende av statskontrollerad rysk gas. Det blir ett slags vapen i händerna på Putin, och ett av Sveriges största säkerhetspolitiska misslyckanden.”* Vi utmålades då som elnationalister. Nu inser de flesta att nuvarande energipolitik är en säkerhetspolitisk svaghet. Marknadsexperimentet med elen måste upphöra och det måste göras stora satsningar på att bygga ut både elnäten och vindkraften.

Sociala medier ger många möjligheter men innehåller också desinformationskampanjer, inte minst i syfte att påverka demokratiska val, och ren krigspropaganda. Putin har exempelvis stöttat högerextrem alternativmedia i väst. För det psykologiska försvarets skull behöver vi slå vakt om public service. Därutöver är kunskap det bästa försvaret för att möta detta hot, inte minst för att öka motståndskraften hos unga. Alla barn och unga måste få en god utbildning i kritiskt tänkande och källkritik. Marknads skolans misslyckande i att vara likvärdig och kompensatorisk är också ett misslyckande för totalförsvaret.

Det går inte att aktivera ett totalförsvaret när krisen står inför dörren. Det är någonting som byggs upp genom hundratals beslut, bygger på att hela befolkningen känner sig delaktig och att det finns demokratisk kontroll över centrala samhällsfunktioner. Förutom de rent militära satsningarna, behöver vi därför också satsningar som bygger Sverige motståndskraftigare, mer sammanhållet och mindre sårbart. Ett starkt försvar kräver ett starkt samhälle. Så blir Sverige tryggt i en föränderlig värld.

Nooshi Dadgostar (V)

partiledare

Hanna Gunnarsson (V)

försvarspolitisk talesperson

Håkan Svenneling (V)

utrikespolitisk talesperson